

Gäller för: Vuxenpsykiatri

Innehållsansvar: Edina Enström, (edien1), Sektionschef

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Viktoria Skeie, (vicsk), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-11-26

Giltig till: 2026-11-26

Privat relation eller kontakt med patient eller närstående

Bakgrund/Syfte

Riktlinjen syftar till att klargöra den vuxenpsykiatriska verksamhetens inställning till privata relationer eller kontakter mellan personal och patienter. Riktlinjen tar utgångspunkt i patientsäkerhetslagens 6 kap, 1 § om hälso- och sjukvårdspersonals skyldigheter, samt tillsynsmyndighetens praxis och de etiska principer som finns t.ex. hos läkarförbundet.

Riktlinjen gäller när en kontakt tas eller en relation påbörjas under eller efter en vårdkontakt. Riktlinjen gäller inte när en kontakt eller relation finns innan vård eller behandling ges.

Försiktighet gäller också kring att ta kontakt med närstående till patienter med syfte att inleda privat relation eller kontakt. Det gäller t.ex. kontakt med föräldrar till barn som är eller har varit patienter.

Vård av sina egna anhöriga eller närstående bör undvikas om det är möjligt eller i annat fall bör det föregås av en etisk reflektion.

Arbetsbeskrivning

Enligt patientsäkerhetslagens 6 kap, 1 § ska hälso- och sjukvårdspersonal utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. En patient ska ges sakkunnig och omsorgsfull hälso- och sjukvård som uppfyller dessa krav. Patienten ska också visas omtanke och respekt. Denna reglering ställer stora krav på vårdpersonalen att alltid iaktta en strikt professionell personal-patientrelation.

Detta innebär att det inte är tillåtet för vårdpersonal att själv aktivt kontakta, vare sig via telefon, brev, sociala medier eller på annat sätt, sina aktuella eller tidigare patienter, med syfte att skapa en privat kontakt eller relation. Detta gäller både t.ex. vänskaps- och kärleksrelationer.

Om vårdpersonal träffar nuvarande eller tidigare patient i ett annat sammanhang än vård och behandling ska inte vårdpersonal aktivt ta kontakt med syfte att inleda privat kontakt eller relation.

Om patient tar kontakt med vårdpersonal gäller att det inte är tillåtet att inleda privat kontakt eller relation under pågående vård eller behandling. Om det är en tidigare patient som söker kontakt gäller att om en privat kontakt eller relation ska kunna inledas måste det stå klart för vårdpersonalen att den tidigare patienten är så autonom (självbestämmande) och i ett sådant hälsotillstånd att denne inte upplever sig stå i beroendeställning till vårdpersonalen eller på annat sätt kan uppleva sig påtvingad en kontakt eller relation. Tillsynsmyndigheten ser särskilt allvarligt på privata kontakter eller relationer med patienter inom psykiatrisk vård.

Det är alltid den enskilde vårdpersonalens ansvar att säkerställa ovanstående men vid osäkerhet kring huruvida det är lämpligt att ta kontakt eller inleda relation med patient eller närstående till patient rekommenderas den anställde att tala med kollegor eller chef.

Om anställd bryter mot riktlinjen kan dels arbetsrättsliga åtgärder komma att vidtas då det kan ses som ett brott mot anställningsavtalet samt att arbetsgivaren har att avgöra om anmälan måste göras till Inspektionen för vård och omsorg.

Om det kommer till chefs kännedom att medarbetare brutit mot denna riktlinje ska chefen dels kontakta HR-chef samt chefläkare för området.

Ansvar

Alla medarbetare, med eller utan legitimation, ansvarar för att följa denna riktlinje.

Riktlinjen fråntar inte den enskilde sitt enskilda ansvar för sina bedömningar. Till exempel kan Inspektionen för vård och omsorg inta en striktare hållning än den i denna riktlinje.

Verksamhetschefen bär ansvar för att denna riktlinje blir känd.

Relaterad information

Patientsäkerhetslagen

Läkarförbundets etiska regler

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Vuxenpsykiatri

Innehållsansvar: Edina Enström, (edien1), Sektionschef

Granskad av: Edina Enström, (edien1), Sektionschef, Sara Larsson, (sarol3), Sektionschef, Désirée Ricken, (dsiri1), Sektionschef, Viktoria Skeie, (vicsk), Verksamhetschef

Godkänd av: Viktoria Skeie, (vicsk), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10094-1226863795-159

Version: 3.0

Giltig från: 2024-11-26

Giltig till: 2026-11-26